

Olympiáda ľudských práv
XV. ročník, školský rok 2012/2013
Krajské kolo
Kategória: Stredné školy

Test - riešenia

Milé súťažiace, milí súťažiaci,

test obsahuje 25 úloh a na ich vypracovanie máte 45 minút.

Každá úloha má jedno správne riešenie. Každá správne vyriešená úloha je hodnotená 3 bodmi. Získať môžete 75 bodov.

Pozorne si prečítajte text a riešenie vpíšte do odpovedového hárku. Ak sa pomýlite, predošlú voľbu zreteľne prečiarknite (X) a uveďte iné riešenie.

Nejde o to, či si správne pamätáte texty dokumentov, ide o to, ako rozmýšľate a či sa zaujímate o dianie u nás a vo svete.

Úloha 1

Všeobecná deklarácia ľudských práv (ďalej 'VDĽP') v článku 1 stanovuje:

- a) Všetci ľudia sa rodia slobodní a rovnakí v dôstojnosti a v postavení.
- b) Všetci ľudia sa rodia rovní v dôstojnosti, právach a rozume.
- c) Všetci ľudia sa rodia slobodní a rovní si v dôstojnosti a vo svedomí.
- d) Všetci ľudia sa rodia slobodní a rovní si v dôstojnosti aj v právach.**

Úloha 2

VDĽP v článku 2 hovorí: Každý je nositeľom všetkých práv a slobôd, ktoré zakotvuje táto deklarácia, bez ohľadu na

- a) odlišnosti akéhokoľvek druhu.**
- b) geografické a politické odlišnosti.
- c) to, či je živý alebo mŕtvy.
- d) odlišnosti stanovené vládami.

Úloha 3

VDĽP v článku 3 ustanovuje: Každý má právo na

- a) rovnaký život a slobodu.
- b) život, slobodu a osobnú bezpečnosť.
- c) rodinu, spoločnosť a štát.
- d) slobodnú lásku, šťastie a zdravie.

Úloha 4

Podľa článku 7 VDĽP:

- a) Všetci sú pred zákonom slobodní.
- b) Všetci sú pred zákonom rovnakí.
- c) Všetci sú si pred zákonom rovní.
- d) Všetci sú si pred zákonom rovnako nerovní.

Úloha 5

Podľa VDĽP má vzdelanie smerovať k

- a) plnému rozvoju ľudského jedinca sledujúceho svoje vlastné ciele.
- b) samostatnému a ničím neohraničenému rozhodovaniu sa ľudskej osobnosti vo svojich vlastných veciach.
- c) posilneniu vedomia o relatívnosti dodržiavania ľudských práv a slobôd v prostredí štátu.
- d) plnému rozvoju ľudskej osobnosti a k posilneniu úcty k ľudským právam a základným slobodám.

Úloha 6

Podľa Ústavy Slovenskej republiky (ďalej 'SR') Základné práva a slobody sú

- a) nespochybniteľné, nepremlčateľné a večné.
- b) neodcudziteľné, neodňateľné, neporušiteľné a nezrušiteľné.
- c) neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.
- d) neoddeliteľné, neoddiskutovateľné a globálne.

Úloha 7

V zmysle Ústavy SR nemožno nikoho pre jeho rod alebo iné postavenie

- a) poškodzovať alebo znevýhodňovať.
- b) zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.
- c) poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.**
- d) poškodzovať alebo zvýhodňovať.

Úloha 8

V Ústave SR sa uvádza, že: Každý má právo na

- a) zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.**
- b) priznanie osobnej dôstojnosti, povesti a mena.
- c) vyznávanie ľudskosti, osobnej počestnosti, dobrej povesti a dôstojnej cti.
- d) udelenie ľudskej a občianskej cti, zachovanie povesti a mena počas celého života.

Úloha 9

Slovami Ústavy SR

- a) Vlastníctvo oslobodzuje.
- b) Vlastníctvo zaväzuje.**
- c) Vlastníctvo zväzuje.
- d) Vlastníctvo sa zakazuje.

Úloha 10

Podľa Ústavy SR: Volebné právo

- a) je všeobsiahle, rovnaké, priamočiare alebo sprostredkované.
- b) je globálne, národné, skupinové, individuálne a vykonáva sa priamo.
- c) je pre každého rovné, rovnako povinné, priame a verejné.
- d) je všeobecné, rovné a priame a vykonáva sa tajným hlasovaním.**

Úloha 11

V Ústave SR sa uvádza, že: Predmetom referenda

- a) nemôžu byť žiadne práva a slobody, dane a obchody.
- b) nemôžu byť občianske práva a slobody, dane a hrubý domáci produkt.
- c) nemôžu byť základné práva a slobody, dane, odvody a štátny rozpočet.
- d) môže byť čokoľvek, kdekoľvek a kedykoľvek.

Úloha 12

Podľa Ústavy SR: Verejný ochranca práv...sa...podieľa na ochrane základných práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb pri

- a) konaní, rozhodovaní alebo nečinnosti orgánov verejnej správy...
- b) konaní a rozhodovaní orgánov verejnej správy...
- c) nekonaní a nečinnosti orgánov verejnej správy...
- d) nečinnosti orgánov verejnej správy...

Úloha 13

Ženy ako pracovné sily sú v SR najsilnejšie zastúpené v/vo

- a) zdravotníctve, sociálnych službách a školstve.
- b) vrcholovej politike, súdnictve a strednom podnikaní.
- c) podnikateľskej sfére, polícii a sociálnych službách.
- d) súkromnom sektore, miestnej politike a školstve.

Úloha 14

Dokumentárny film režiséra Jara Vojteka *Cigáni idú do volieb* je o

- a) slávnej cigánskej primáške menom Cinka Panna.
- b) Adamovi, rómskom chlapcovi z osady.
- c) Vladovi Sendreiovi, primášovi cigánskej kapely.
- d) dvoch hrdých a neskrotných osobnostiach, Zobarovi a Rade.

Úloha 15

Koľko žien bolo zvolených do Národnej rady SR vo voľbách roku 2012 ?

- a) 77 b) 59 c) 24 d) 11

Úloha 16

Koľko poslancov a poslankyň podporilo uzákonenie registrovaných partnerstiev v Národnej rade SR (v novembri 2012) ?

- a) 154 b) 74 c) 34 d) 14

Úloha 17

Európsky systém ochrany ľudských práv je najrozsiahlejší a považuje sa za najúčinnnejší. Zahŕňa predovšetkým

- a) Radu Európy, Európsku úniu, Organizáciu pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe.
b) Radu OSN pre ľudské práva, Radu Európy, Európsku úniu.
c) Európsku úniu, Organizáciu pre hospodársku spoluprácu a rozvoj, Radu Európy.
d) Radu Európy, Európsku úniu, Skupinu G8.

Úloha 18

Európska komisia upriamuje pozornosť Európaniek a Európanov na vybrané problematiky. Európsky rok 2012 bol zameraný na

- a) aktívne starnutie a solidaritu medzi generáciami.
b) boj proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu.
c) rovnaké zaobchádzanie a rodovú rovnosť.
d) vzdelávanie detí a mládeže.

Úloha 19

Ktorá európska krajina drží svetové prvenstvo v počte žien, ktoré sedia v poslaneckých kreslách?

- a) Slovensko. b) Francúzsko. c) Fínsko. d) Taliansko.

Úloha 20

Nobelova cena za mier 2011 pripadla

- a) trom ženám.
- b) jednej mimovládnej organizácii.
- c) dvom politikom.
- d) jednej občianskej aktivistke.

Úloha 21

Nobelovu cenu za mier dostala v roku 2012

- a) Rada Európskej únie.
- b) Rada Európy.
- c) Európska únia.
- d) Európska komisia.

Úloha 22

Nová smernica Európskej únie zakázala v r. 2012 používať faktor pohlavia pri určovaní

- a) poplatkov za prijímacie konanie na vysoké školy a školného.
- b) poistného v povinnom zmluvnom poistení motorových vozidiel.
- c) zastúpenia mladých ľudí vo vede a výskume.
- d) vstupu do ozbrojených síl členských krajín a vojenských misií.

Úloha 23

Pätnásťročnú Malalu Jusúfzaiovú postrelilo na jeseň 2012 radikálne hnutie Taliban za to, že obhajovala právo rovesníčok na vzdelanie. Odvážna školáčka pochádza

- a) zo Sýrie.
- b) z Palestíny.
- c) zo Saudskej Arábie.
- d) z Pakistanu.

Úloha 24

Všetky dospelé ženy oslovujeme v súlade s normami etikety

- a) podľa veku – slečna alebo pani alebo teta.
- b) podľa stavu - slečna alebo pani.
- c) podľa vzťahu s nimi - slečna alebo pani alebo teta.
- d) pani.

Úloha 25

Podľa pravidiel zaužívanej európskej etikety sú v spoločnosti významnejšími osobami

a) najmladší a najstarší ľudia.

b) najbohatší ľudia.

c) ženy, starší a nadriadení.

d) deti a ženy.

Zdroje:

Všeobecná deklarácia ľudských práv

Ústava Slovenskej republiky

Mienkotvorné denníky, rozhlasové a televízne vysielanie, internet

Autorka: PhDr. Dagmar Horná, PhD

Recenzent: PhDr. Viliam Dolník

Redakčná úprava: PhDr. Viliam Dolník

Celoštátna komisia Olympiády ľudských práv

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2013